

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TURTO CIVILINIO KONFISKAVIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato turto civilinio konfiskavimo teisinius pagrindus, sąlygas ir tvarką.

2 straipsnis. Turto civilinio konfiskavimo sąlygos ir pagrindai

1. Turto civilinis konfiskavimas taikomas asmens daiktams, pinigams ir vertybiniams popieriams, kitam turtui bei turtinėms teisėms, taip pat kitoms turtinėms ir neturtinėms vertybėms (toliau – turtas), neproporcingiems jo teisėtoms pajamoms, kai juos valdo, naudoja ir (ar) jais disponuoja šie asmenys:

1) kurie buvo kaltinami ar nuteisti už nusikaltimų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 147 straipsnyje, 147¹ straipsnio 2 dalyje, 157 straipsnyje, 178 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 180, 181 straipsniuose, 182 straipsnio 2 dalyje, 182¹ straipsnyje, 183 straipsnio 2 dalyje, 184 straipsnio 2 dalyje, 189 straipsnio 2 dalyje, 189¹, 199–200 straipsniuose, 201 straipsnio 2 dalyje, 202 straipsnyje, 213–216 straipsniuose, 218 straipsnyje, 219 straipsnio 2 dalyje, 220 straipsnio 2 dalyje, 221 straipsnio 2 dalyje, 222 straipsnyje, 225 straipsnio 1–3 dalyse, 226 straipsnio 1–4 dalyse, 227 straipsnio 1–3 dalyse, 228, 249–252, 253, 254, 256, 257¹, 260, 261 straipsniuose, 292 straipsnio 2 dalyje, 307 straipsnyje, padarymą;

2) kurių atžvilgiu baudžiamasis procesas dėl šios dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų nebuvo pradėtas, o pradėtas – buvo nutrauktas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 3, 212, 327 straipsniuose nustatytais pagrindais;

3) atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už šios dalies 1 punkte nurodytus nusikaltimus Baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka;

4) kurie yra organizuotų nusikalstamų grupių, kurias identifikuoja Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas), vadovaudamasis sukauptų duomenų apie asmenų ryšius su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ar jų nariais analitiniu įvertinimu ir policijos generalinio komisaro patvirtinta metodologija, nariai.

2. Turtas laikomas neproporcingu asmens teisėtoms pajamoms, kai šio turto vertė neatitinka asmens teisėtų pajamų ir šis skirtumas viršija 2000 bazinių bausmių ir nuobaudų dydžio sumą.

3. Turto civilinis konfiskavimas taip pat taikomas šio straipsnio 1 dalyje nurodytam turtui, kurį šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo perleido kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris žinojo arba turėjo žinoti, kad šio turto vertė neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens teisėtų pajamų (toliau – nesąžiningas įgijėjas).

4. Kai turtas yra paslėptas, suvartotas, perleistas kitam, nei nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, fiziniam ar juridiniam asmeniui ar jo negalima konfiskuoti dėl kitų priežasčių arba šį turtą konfiskuoti būtų netikslinga, iš šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens išieškoma atitinkamo turto vertę atitinkanti pinigų suma.

5. Įgyvendinant šio įstatymo nuostatas turto vertė nustatoma pagal turto įgijimo metu buvusią jo rinkos vertę.

6. Šiame įstatyme numatytas turto civilinis konfiskavimas negali būti taikomas asmens turtui, iš kurio pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso, kitų įstatymų nuostatas negali būti išieškoma.

3 straipsnis. Turto civilinio konfiskavimo proceso santykis su baudžiamuoju procesu

1. Jeigu asmeniui pareikštas įtarimas dėl šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų baudžiamajame procese, turto civilinio konfiskavimo procesas nepradedamas, o jei toks procesas yra pradėtas, jis sustabdomas iki galutinio procesinio sprendimo priėmimo baudžiamajame procese. Kai baudžiamajame procese priėmus galutinį procesinį sprendimą, išlieka šio įstatymo 2 straipsnio 1–4 dalyse nustatyti pagrindai, turto civilinio konfiskavimo procesas atnaujinamas ir tęsiamas pagal šio įstatymo 4–7 straipsniuose nustatytas procedūras. Kai asmeniui pareiškiamas įtarimas dėl šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų nusikaltimų baudžiamajame procese, ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar ikiteisminio tyrimo teisėjas, priėmęs sprendimą dėl įtarimo pareiškimo, informuoja apie tai teismą, kuris šio įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja bylą dėl turto civilinio konfiskavimo. Teismas tokiu atveju sustabdo bylos dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjimą iki galutinio procesinio sprendimo priėmimo baudžiamajame procese.

2. Duomenys, kurie buvo pateikti paties asmens, kurio atžvilgiu taikomas turto civilinio konfiskavimo procesas šio įstatymo nustatyta tvarka, be jo sutikimo negali būti naudojami kaip įrodymai baudžiamajame procese.

3. Duomenys, surinkti baudžiamojo proceso metu, gali būti naudojami kaip įrodymai turto civilinio konfiskavimo procese.

II SKYRIUS

TURTO CIVILINIO KONFISKAVIMO PROCESAS

4 straipsnis. Turto tyrimas

1. Turto tyrimas yra informacijos rinkimas apie asmens turtą, jo įgijimo ir perleidimo aplinkybes bei istoriją, siekiant surinkti duomenis, kurie yra reikalingi priimti sprendimui dėl turto civilinio konfiskavimo proceso pradėjimo. Turto tyrimas atliekamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Jei ikiteisminio tyrimo institucijos turi pagrindo įtarti, kad šio įstatymo 2 straipsnio 1 ar 3 dalyje nurodytas asmuo valdo, naudojasi ir (ar) disponuoja šio Įstatymo 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytu turtu, jos kreipiasi į Lietuvos Respublikos prokuratūrą dėl sprendimo pradėti turto tyrimą, pateikdamos turimus duomenis.

3. Prokuroras per 10 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto kreipimosi gavimo dienos priima nutarimą dėl turto tyrimo pradėjimo.

4. Turto tyrimą atlieka Vyriausybės įgaliotos institucijos.

5. Turto tyrimas atliekamas už ne ilgesnį kaip penkerių metų laikotarpį iki šio turto įsigijimo.

6. Jei turto tyrimo metu paaiškėja kitas asmuo, valdantis, naudojantis ir (ar) disponuojantis turtu, kurio atžvilgiu yra pagrindas atlikti turto tyrimą, turto tyrimas inicijuojamas šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka.

7. Kai būtina gauti informaciją turto tyrimui pagal šį įstatymą iš kitų valstybių kompetentingų institucijų, šio straipsnio 4 dalyje nurodytos institucijos, atliekančios turto tyrimą, remdamosi tarptautine sutartimi arba informacijos dalijimosi pagrindu, kreipiasi dėl tokios informacijos į kitų valstybių kompetentingas institucijas.

8. Atlikusi turto tyrimą šio straipsnio 4 dalyje nurodyta institucija turto tyrimo išvadą kartu su surinktais duomenimis pateikia prokurorui, priėmusiam nutarimą dėl turto tyrimo pradėjimo.

9. Prokuroras, susipažinęs su turto tyrimo išvada, per 10 kalendorinių dienų nuo turto tyrimo išvados gavimo dienos priima nutarimą dėl turto civilinio konfiskavimo proceso pradėjimo.

5 straipsnis. Turto areštas

1. Prokuroras, priėmęs šio įstatymo 4 straipsnio 9 dalyje nurodytą nutarimą dėl turto civilinio konfiskavimo proceso pradėjimo, gali kreiptis į teismą su prašymu dėl turto arešto, kai nesiėmus šios priemonės turto civilinis konfiskavimas gali pasunkėti arba pasidaryti neįmanomas.

2. Prašymas dėl turto arešto paduodamas ir nagrinėjamas, turto areštas taikomas Civilinio proceso kodekso XI skyriaus penktojo skirsnio nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytas išimtis.

3. Jeigu prašymas dėl turto arešto, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 147 straipsnio 3 dalimi, paduodamas iki šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodyto ieškinio teismui pareiškimo dienos, teismas, pritaikęs turto areštą, nustato terminą, per kurį turi būti pareikštas ieškinys. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip 120 kalendorinių dienų nuo teismo nutarties dėl turto arešto taikymo priėmimo dienos.

4. Jeigu prokuroras, vadovaudamasis šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, priima sprendimą nesikreipti į teismą dėl turto civilinio konfiskavimo, šio straipsnio 3 dalyje nurodyta laikinoji apsaugos priemonė nustoja galioti. Apie šį sprendimą prokuroras nedelsdamas informuoja antstolį, kuris praneša atitinkamo viešo registro tvarkytojui apie laikinosios apsaugos priemonės pabaigą.

6 straipsnis. Įpareigojimas asmeniui deklaruoti ir pagrįsti turtą ir pajamas

1. Prokuroras, priėmęs šio įstatymo 4 straipsnio 9 dalyje nurodytą nutarimą dėl turto civilinio konfiskavimo proceso pradėjimo, kreipiasi į teismą su prašymu skirti įpareigojimą deklaruoti ir pagrįsti turtą ir pajamas šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui. Toks prašymas nagrinėjamas Civilinio proceso kodekso XXXIX skyriuje nustatyta tvarka.

2. Asmuo, kuris teismo nutartimi įpareigotas deklaruoti ir pagrįsti turtą ir pajamas, ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos, privalo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) pateikti už teismo nurodytą laikotarpį (-ius), bet ne ilgiau kaip už penkerius praėjusius metus gyventojo turto ir metinę pajamų mokesčio deklaracijas ir (ar) dokumentus, pagrindžiančius įsigytą turtą ir gautas pajamas.

3. Prokuroras per 5 kalendorines dienas nuo teismo nutarties įpareigoti asmenį deklaruoti ir pagrįsti turtą ir pajamas įsiteisėjimo dienos informuoja Valstybinę mokesčių inspekciją apie šią teismo

nutartį ir jos įvykdymo terminą, o Valstybinė mokesčių inspekcija per 60 kalendorinių dienų nuo šios nutarties įvykdymo dienos (o jos neįvykdžius – nuo įvykdymo termino pabaigos dienos) pagal turimus duomenis pateikia prokurorui išvadą dėl asmens galimybės įgyti turtą iš teisėtų pajamų šaltinių.

4. Turto įsigijimo ir (ar) pajamų gavimo šaltiniai pagrindžiami įstatymų reikalavimus atitinkančiais sandorius patvirtinančiais dokumentais, kitais juridinę galią turinčiais dokumentais.

5. Šiame straipsnyje nurodytas turto ir pajamų deklaravimas ir pagrindimas vykdomas Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo, kitų įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Turto civilinis konfiskavimas

1. Prokuroras, įvertinęs šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalyje nurodytoje turto tyrimo išvadoje, šio Įstatymo 6 straipsnyje nustatyta tvarka pateiktose turto ir pajamų deklaracijose ir (ar) dokumentuose, pagrindžiančiuose įsigytą turtą ir gautas pajamas, pateiktus duomenis bei Valstybinės mokesčių inspekcijos išvadą, nurodytą šio Įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje, priima sprendimą dėl kreipimosi į apygardos teismą dėl turto civilinio konfiskavimo.

2. Bylos dėl turto civilinio konfiskavimo nagrinėjamos pagal prokuroro ieškinį viešajam interesui ginti, pareikštą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Ieškinyje prokuroras nurodo ir tikėtinais pagrindžia šias aplinkybes:

1) kai siekiama konfiskuoti turtą ar išieškoti šio turto vertę atitinkančią pinigų sumą iš šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens – kad turtas yra neproporcingas šio asmens teisėtoms pajamoms;

2) kai siekiama konfiskuoti turtą iš šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodyto asmens – kad šis asmuo yra nesąžiningas įgijėjas ir kad turtą jam perleidusio šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens turtas yra neproporcingas šio asmens teisėtoms pajamoms.

3. Kai prokuroras tikėtinais pagrindžia šio straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes:

1) šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo turi įrodyti, kad jo turto vertė atitinka jo teisėtas pajamas;

2) šio įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodytas asmuo turi įrodyti, kad nėra nesąžiningas įgijėjas.

4. Teismas priima sprendimą konfiskuoti turtą ar išieškoti šio turto vertę atitinkančią pinigų sumą, kai šio straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys neįrodo šio straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių.

5. Konfiskuotas turtas perduodamas, apskaitomas, saugomas, realizuojamas, panaudojamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.
2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Šis įstatymas taikomas turtui, kuris įgytas po šio įstatymo įsigaliojimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas